

Jusserat acer eis Zadun nec credere bello,
 Nec castris vellent fortè referre pedem.
 Hæc quoq; bis (67) denos res per contraria Soles
 Accidit, eventus contulit in varios.
 Machina nulla valet murorum frangere postes:
 Invenit haud aditum hostis in insidias.
 Non tamen à cœpto cessat certamine bellum,
 Quin muri crebro obice claustra terat.
 Interea soboles Caroli præclara potentis
 Sceptra manu gestans it comitante choro,
 Hortaturque Duces, hortatur ritè catervas,
 Et patrio more Martis in arma vocat.
 Credite nunc juvenes, Proceres nunc credite
 cuncti,
 Et maneat vestro pectore verba mea:
 Antea non sedes Domino tribuente paternas
 Visere cura manet, aut mea Regna mihi,
 Quàm hæc urbs, populusq; fuus belloq; fameq;
 Victus eat supplex ad mea jura celer.
 Tunc iterum quidam spargebat in æthera voces;
 Tuta tenens muri, ludicra dicta dabat.
 France quid insanis? cur mœnia nostra laceffis?
 Hæc urbs non poterit ingeniosè capi.
 Nobis esca fati, carnes, seu mellea dona
 Urbe manent; vobis est quoque dira fames.
 Reddidit econtra verbis contraria verba
Vilhelm; dedignans talia voce tulit:
 Concipe, Maure, precor, haud mollia dicta
 superbe,
 Nec placitura tibi, veraque credo fati.
 Cernis equum maculis variisq; coloribus aptum,
 Quo vehor, intendens mœnia vestra procul.
 Ante equidem nostris indignis morsibus efcis
 Occidet, & nostro dente terendus erit,
 Vestra vetata nimisquàm mœnia, nostra caterva
 Deserat: haud umquam prælia cœpta cadent.
 Is nigra mox nigris percussit pectora pugnis
 Ora unciis fœdans unguibus atra misere;
 Et cadit in faciem percussus corda pavore,
 Infelix pulsans vocibus æthera poli.
 Deseruerè arces focii, magnoque stupore
 Mirantur Francos, verbaque dura nimis.
 Zado per immissos currit furibundus acervos:
 Quò fugitis cives, quòve tenetis iter?
 Zado, tibi Franci hæc nunc responsa remittunt:
 Stat (68) placitura modò, quæ tamen ante
 cape.
 Ante suos mandent probrofo dente caballos,
 Quàm tua castra umquam deseruisse volent.
 O miseri cives jam dudum hæc ego vobis
 Prædixi, cum quis prælia agenda forent.
 Nunc quoq; consilium quodcumq; est utile vobis
 Dicite, quo valeam cetera perficere.
 Undique namq; vides densatim rumpere muros,
 Atque tuos ferro dilacerante mori.
 Cordoba nulla tibi promissa juvamina mittit;
 Undique turbamur Marte, fameque, siti.
 Quid jam restat enim, nisi Francis pace petenda,
 Mittantur Missi, qui celeranter eant?
 Ille quidem fremdens vestem conscindit, & atros
 Disrumpit crines, dilaceratque oculos.
 Et sequitur verbis, iterumq; iterumq; profana
 Cordoba voce vocat, inlachrymatque diu.

A O Mauri celeres, quò nunc fiducia cessit?
 Promite nunc vires nunc solitas focii.
 Unum, per si quid nostri jam cura remansit,
 Deprecor: hoc uno munere lætus ero.
 Ipse ego conspexi, muro quà castra remittunt
 Densa locum, constant raraque linteola (69).
 Me potero insidias inlatus ferre per illas:
 Fors (70) focii nota currere ad auxilia.
 Vos tantum portas summo servate labore,
 Haud timidi fratres, huc ego dum redeam.
 Nulla quidem fortuna arces vos linquere cogat,
 Nec campis horror pergere in arma foras.
 Multa etiam mandata suis dans cessit ab urbe,
 Et latitans furtim præterit agmen ovans.
 Jamque tenebat iter per læta silentia noctis:
 Infelix nimium protinus hinnit equus.
 B Quo clamore movent custodes agmina castris
 Vocis ad hinnitum, moxque sequuntur eum.
 Ille pavore viam linquens, vertitque cavallam,
 Se se præcipitem in agmina densa dedit.
 Conspicit invisus haud læta fronte catervas,
 Infelix nec habet quo eruat ingenio.
 Mox capitur (71); meritò vincitur, haud mo-
 ra, loris:
 Ducitur ad Regis linteæ tecta tremens.
 Fama volans totam turbat terroribus urbem,
 Et Regem captum nuntiat ore suo.
 Ingeminant luctum matresq; patresq; juveneli:
 Hoc puer exiguus, hocque puella gerit.
 Nec minor in castris passim sonus æthera pulsat,
 Lætitiæque fremit unanimes populus.
 C Interea nox atra cadens aurora reportat
 Alma diem: Franci Regia castra petunt.
 Tum Caroli soboles pacato pectore fatur,
 Atque suis famulis dicta benigna dedit:
 Zadun ad Hispanas cupiens properare catervas,
 Auxilium poscens, armaque, sive pares,
 Captus adest nolens, vinculusque tenetur inermis
 Ante fores nostros, non fuit ante oculos.
 Fac *Vilhelme* suos possit quo cernere muros,
 Et jubeat nobis pandere claustra celer.
 Nec mora: Zado manum sequitur religatus
 habenis,
 Et procul expansam sustulit arte manum.
 D Nam prius abcedens focii prædixerat ipse
 Seu fortuna nequam, prospera sive cadat,
 Nescio: si casu Francorū incurrere (72) turmis,
 Vos tamen, ut dixi, castra tenete precor.
 Tum manus ad muros tendens vocitabat amicos:
 Pandite jam focii claustra vetata diu.
 Ingeniosus item digitos curvabat, & unguis
 Figebat palmis, hæc simulanter agens.
 Hoc autem inditio signabat castra tenenda,
 Sed tamen invitus *pandite* voce vocat.
 Hoc verò agnoscens *Vilhelmus* concitus illum
 Percussit pugno, non simulanter agens.
 Dentibus infrendens versat sub pectore curas;
 Miratur Maurum sed magis ingenium.
 Credito, ni quoque Regis amorque timorque
 vetaret,
 Hæc tibi, Zado, dies ultima fortè foret.
 E Interea Zadun Franco custode tuetur,
 At focii (73) flentes castra tenere parant.
 Al-

(67) Id est viginti *Dies*: ita enim loqui Poetis antiquis in usu fuit. Temperare tamen mihi non possum, quin suspicet, Nigellum pro *Solibus* voluisse *mensis* significare; uti enim Francorum annales habent, in *biennium* protracta est Barcinonensis obsidio; & quæ sequuntur, satis innuere videntur, diu jam perstitisse Francos in eadem obsidione, quam Ludovicus Rex Proceres est alloquutus.

(68) Num *sat placitum*? an potius *siant placitura*?

(69) Sensus est: locum animadverti, ubi rara sunt hostium tentoria, atque aditus patet, per quem

evadere per hostes possim.

(70) Ac fortasse mihi licebit ad Cordubensem Sultanum penetrare, ejusque impetrare præsidia.

(71) Eadem tradit Auctor Vitæ Ludovici Pii his verbis: *Zaddo Dux Barcinonensis suavis est a quodam, sibi, ut putabat, amico, Narbonem usque procedere. Qui comprehensus, Ludovico Regi est adductus.*

(72) Scriberem *incurrere*: quod sensus poscit.

(73) Id est Barcinonenses Saraceni Civitatem tueri pergunt.